

OKRESNÁ PROKURATÚRA NITRA
Damborského 1, 949 99 Nitra 1

Mesto Nitra
mestské zastupiteľstvo
prostredníctvom primátora mesta
Štefánikova trieda č. 60
950 06 Nitra

Váš list číslo/zo dňa
23993/2023/OS-PaVP

Naše číslo
Pd 285/23/4403-2

Vybavuje
JUDr. Monika Báležová

Nitra
12.01.2024

Vec

Uznesenia Mestského zastupiteľstva v Nitre č. 427/2023-MZ a č. 428/2023-MZ zo dňa 26.10.2023 - upozornenie prokurátora podľa § 28 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov v spojení s § 4 odsek 1 písmeno e) zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

V rámci pôsobnosti prokurátora vyplývajúcej z ustanovenia § 20 a nasl. zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov; ďalej len zákon č. 153/2001 Z. z. okresná prokuratúra preskúmala zákonnosť uznesení Mestského zastupiteľstva v Nitre č. 427/2023-MZ a č. 428/2023-MZ zo dňa 26.10.2023, prijatých na mimoriadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre dňa 26.10.2023.

Dňa 26.10.2023 bol na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre prerokovaný materiál č. 321/2023 „Návrh na schválenie neoprávnených výdavkov projektu *Kreatívne centrum Nitra, kód 302031ADT3*“, ktorý obsahoval návrh na vyjadrenie súhrnného stanoviska mestského zastupiteľstva k prerokovanej problematike.

V rámci rozpravy k materiálu č. 321/2023 bol predložený pozmeňovací návrh k uzneseniu, ktorý bol schválený a tým sa stal súčasťou uznesenia č. 427/2023-MZ s tým, že Mestské zastupiteľstvo v Nitre „ukladá prednostovi mestského úradu:

- požiadať o metodické usmernenie ÚVO vo veci správnosti postupu Mesta Nitra ako verejného obstarávateľa pri postupe obstarania týchto zákaziek formou priameho rokovacieho konania a o podaní žiadosti bezodkladne informovať poslancov MZ
- predložiť informatívnu správu o celom riadení projektu (personálne riadenie a zabezpečenie, plnenie časového plánu projektu vrátane procesov verejného obstarávania, plnenie finančného plánu projektu, administratívne vedenie projektu, manažment riadenia) z dôvodu riešenia zodpovednostného vzťahu“.

Dňa 26.10.2023 bol na zasadnutí (mimoriadneho) Mestského zastupiteľstva v Nitre taktiež prerokovaný materiál č. 320/2023 „Návrh na rozpočtové opatrenia v rozpočte Mesta Nitra na rok 2023“, kde v rámci rozpravy k materiálu č. 320/2023

bol predložený pozmeňujúci návrh k uzneseniu, ktorý bol schválený a tým sa stal súčasťou uznesenia č. 428/2023- MZ, s tým, že Mestské zastupiteľstvo v Nitre „ukladá vedúcemu investičného oddelenia zadať objednávku na aktualizáciu PD a IC k zákazke PD stavebné úpravy Križovatka Štúrova - Štefánikova (aktualizácia:) v lehote do 10 dní od schválenia tohto uznesenia MZ“.

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších právnych predpisov; ďalej len zákon č. 369/1990 Zb. orgánmi obce sú

- a) obecné zastupiteľstvo,
- b) starosta obce (ďalej len "starosta").

Uvedené orgány majú rovnoprávne postavenie a v oblasti ich kompetenčnej pôsobnosti platí právny princíp, že o žiadnej obecnej veci nemôže alternatívne rozhodovať buď obecné zastupiteľstvo alebo starosta. Vždy je založená právomoc jedného z orgánov obce, na ktorú sa viaže aj následná zodpovednosť. Odpoveď na otázku, do právomoci ktorého orgánu je rozhodovanie o určitej otázke zverená, dáva zákonná úprava alebo štatút obce (mesta). Kompetencie obecného (mestského) zastupiteľstva sú v zákone č. 369/1990 Zb. určené demonštratívnym výpočtom v § 11 ods. 4 a právomoc primátora v § 13 ods. 4 písm. e): „Starosta rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.“

Ani v štatúte obce (mesta) si však nemôže obecné (mestské) zastupiteľstvo vyhradiť právomoci, ktoré podľa zákonnej úpravy patria primátorovi, nakoľko podzákonný akt nesmie odporovať zákonnej úprave, a teda musí rešpektovať výhradnú zákonnú kompetenciu primátora mesta.

Z ustanovení § 16 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb.: „Prácu obecného úradu riadi starosta“ a § 17 ods. 1, ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.: „Ak je v obci zriadená funkcia prednostu obecného úradu, obecný úrad vedie a jeho prácu organizuje prednosta. Prednostu vymenúva a odvoláva starosta. Prednosta obecného úradu je zamestnancom obce, ktorý zodpovedá za svoju činnosť starostovi...“ vyplýva oprávnenie primátora riadiť prácu prednostu mestského úradu a prácu mestského úradu.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. je starosta predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce. Podľa § 13 ods. 5 uvedeného zákona je starosta štatutárnym orgánom obce. Z uvedeného vyplýva, že primátor resp. iné osoby určené vo vnútroorganizačných predpisoch, najmä vedúci zamestnanci môžu zamestnancovi mesta (vrátane prednostu a príslušných vedúcich oddelení, či odborov) vydávať konkrétne pokyny a úlohy na vykonávanie práce, vrátane následného vyvodzovania zodpovednosti, alebo vykonávania inej pôsobnosti ako zamestnávateľa vo vzťahu k týmto osobám.

Prijatím citovanej časti označeného uznesenia Mestské zastupiteľstvo Mesta Nitra prekročilo svoju zákonom vymedzenú právomoc, keď ním uložilo úlohy prednostovi mestského úradu ako aj vedúcemu investičného oddelenia na mestskom úrade v Nitre. Mestské zastupiteľstvo, na rozdiel od primátora mesta nemôže dávať prednostovi a zamestnancom úradu úlohy, kontrolovať ich plnenie, vyvodzovať voči nim pracovnoprávnu zodpovednosť za ich nesplnenie.

Zákon o obecnom zriadení upravuje postavenie obcí, miest a ich orgánov. Je základným všeobecným právnym predpisom v oblasti územnej samosprávy.

Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. obecné zastupiteľstvo môže zriadiť a zrušiť podľa potreby stále alebo dočasné výkonné, kontrolné a poradné orgány, najmä obecnú radu, komisie a určuje im náplň práce; môže zriadiť a zrušiť aj ďalšie svoje orgány a útvary, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 13 ods. 4 písmeno d) zákona č. 369/1990 Zb. starosta vydáva pracovný poriadok, organizačný poriadok obecného úradu a poriadok odmeňovania zamestnancov obce; informuje obecné zastupiteľstvo o vydaní a zmenách organizačného poriadku obecného úradu.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. v obciach s väčším počtom zamestnancov môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu.

Podľa § 16 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. organizáciu obecného úradu, počet zamestnancov a ich pracovné činnosti ustanovuje organizačný poriadok obecného úradu.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. ak je v obci zriadená funkcia prednostu obecného úradu, obecný úrad vedie a jeho prácu organizuje prednosta. Prednostu vymenúva a odvoláva starosta.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. prednosta obecného úradu je zamestnancom obce, ktorý zodpovedá za svoju činnosť starostovi. Spolu s ním podpisuje zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Uznesením Mestského zastupiteľstva č. 427/2023-MZ bola prednostovi mestského úradu uložená konkrétna úloha.

Podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona o obecnom zriadení je však prednosta obecného úradu zamestnancom obce, ktorý zodpovedá za svoju činnosť výlučne starostovi obce. Ide o osobu v zamestnaneckom vzťahu k obci, ktorá vedie a organizuje prácu obecného úradu. Preto pokiaľ obecné zastupiteľstvo uložilo prednostovi obecného úradu pracovnú úlohu, uplatnilo zamestnávateľskú právomoc obce, ktorá mu zákonom nie je daná.

Obecný úrad resp. mestský úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného resp. mestského zastupiteľstva a starostu/primátora, nie je však výkonným orgánom zastupiteľstva, ako tomu bolo podľa právnej úpravy účinnej do 31.3.2010.

Analogicky je potrebné prijať tiež záver, že ani zamestnancom mestského úradu nemôžu poslanci mestského zastupiteľstva ukladať úlohy, nakoľko na uvedené je oprávnený výlučne primátor. Mestské zastupiteľstvo nemôže vykonávať pôsobnosť zamestnávateľa, resp. vystupovať voči zamestnancom mestského úradu ako nadriadený pracovník s rozhodovacou právomocou voči zamestnancom úradu. Jeho právomoc je daná v ustanovení § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. Zákon o obecnom zriadení ani iný všeobecne záväzný právny predpis nezveruje obecnému (mestskému) zastupiteľstvu právomoc určovať pracovné úlohy zamestnancom obce (mesta) event. delegovať na seba oprávnenie, ktoré má starosta alebo primátor v rámci pracovnoprávných vzťahov. V prípade, ak takéto úlohy uloží, ide o vybočenie z hraníc osobnej pôsobnosti, čomu zodpovedá aj (nulový) právny význam takéhoto

rozhodnutia. Ukladanie úloh primátorovi, úradu alebo jeho zamestnancom jednoznačne prekračuje rozsah vecnej pôsobnosti mestského zastupiteľstva.

Uznesenie obecného zastupiteľstva je výsledkom rozhodovacej činnosti obce aj v oblasti výkonu územnej samosprávy a charakter tejto činnosti vykonávanej vo verejnom záujme je nepopierateľný. Vychádzajúc z princípu právneho štátu, nie je možné, aby verejná moc samosprávnych subjektov (teda aj obce, či mesta) si vytvárala akési, na štátnej moci nezávislé „právo“. Išlo by o také pravidlá správania sa, hoci vydané v rámci samosprávnej činnosti obce (§ 4 zákona č. 369/1990 Zb.), ktoré by odporovali právnym predpisom vydaným štátom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo 215/2009 zo dňa 05.11.2009).

Vzhľadom na uvedené a v záujme predchádzania zistenému porušeniu vyššie citovaných právnych noriem, ku ktorému došlo prijatím vyššie označených uznesení Mestského zastupiteľstva v Nitre dňa 26.10.2023 č. 427/2023-MZ a č. 428/2023-MZ v ich ukladacej časti, využívam svoje oprávnenie podľa § 28 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v spojení s § 4 odsek 1 písmeno f) zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre a *p o d á v a m* toto

u p o z o r n e n i e p r o k u r á t o r a ,

ktorým Mestskému zastupiteľstvu Mesta Nitra *n a v r h u j e m* prijať tieto opatrenia:

- 1) podané upozornenie prokurátora prejednať na najbližšom zasadnutí mestského zastupiteľstva,
- 2) rozhodovaciu právomoc uplatňovať v zákonom priznanom rozsahu (zákon č. 369/1990 Zb.),
- 3) v prípade odôvodnenej potreby uloženia povinností prednostovi mestského úradu event. zamestnancovi mesta tento postup odporučiť primátorovi mesta.

Podľa § 29 ods. 3 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov orgán verejnej správy je povinný vybaviť upozornenie prokurátora a odstrániť protiprávny stav bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 30 dní od doručenia upozornenia prokurátora, alebo v tej istej lehote odstúpiť upozornenie prokurátora na vybavenie svojmu bezprostredne nadriadenému orgánu alebo dozerajúcemu orgánu.

O prijatých opatreniach je povinný informovať v rovnakej lehote prokurátora.

JUDr. Monika Bálešová
námetníčka okresného prokurátora